

2020

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT

ZAKLJUČNA PROJEKTNA NALOGA

ZAKLJUČNA PROJEKTNA NALOGA

KLAVDIJA ANUŠIČ

KLAVDIJA ANUŠIČ

KOPER, 2020

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT

Zaključna projektna naloga

STALIŠČA STARŠEV DO POUČEVANJA TUJIH
JEZIKOV V ZGODNJIH LETIH

Klavdija Anušić

Koper, 2020

Mentor:izr. prof. dr. Igor Rižnar

POVZETEK

Prednosti, ki nam jih daje sposobnost sporazumevanja v tujem jeziku, se kažejo na različnih področjih vsakdanjega življenja posameznika. Evropska unija se zavzema za spoštovanje jezikovne raznolikosti, njen cilj pa je, da bi vsak državljan poleg maternega jezika govoril še vsaj dva tuja jezika. Jezikovna politika Evropske unije podpira in spodbuja večjezičnost Evropejcev, zavzema se za manjšinske jezike in z različnimi učnimi metodami državam članicam pomaga pri uresničevanju cilja, ki so si ga zadali. V Sloveniji imajo otroci možnost učenja tujega jezika že od prvega razreda osnovne šole. S tem, da otroka spoznamo s tujimi jeziki že v zgodnjih letih, pripomoremo k njegovi kasnejši samozavestnejši komunikaciji. V zaključni nalogi obravnavamo znanje tujih jezikov tako na evropskem področju kot tudi v Sloveniji ter predstavimo prednosti, ki jih prinaša izpostavljenost tujim jezikom že v zgodnjih letih. V empiričnem delu naloge smo ugotavljali mnenja staršev o učenju tujih jezikov v zgodnjih letih.

Ključne besede: tuji jeziki, zgodnja leta, Evropska unija, večjezičnost, mnenja staršev.

ABSTRACT

Advantages provided by the ability of communicating in a foreign language are expressed in various areas of an individual's daily life. The European Union promotes respect for linguistic diversity, and its goal is that every citizen would speak at least two foreign languages in addition to their mother language. The European Union language policy supports and stimulates multilingualism of Europeans, promotes minority languages, and helps the member states with various teaching methods for achieving the goal they have set. In Slovenia, children have the opportunity to learn foreign languages from the first grade of primary school. By introducing foreign languages to a child at an early age, we contribute to his later more confident communication. In the final thesis, we discuss the knowledge of foreign languages both in Europe and in Slovenia, and present the advantages of exposure to foreign languages in the early years. In the empirical part of the thesis, we identified parents' opinions regarding learning foreign languages in the early years.

Keywords: foreign languages, early years, European union, multilingualism, parents' opinions.

UDK: 81'24:373.2(043.2)

VSEBINA

1	Uvod	1
2	Teoretični del	2
2.1	Zakaj se učimo tujih jezikov?	2
2.2	Kaj je večjezičnost?	3
2.3	Evropska unija in tuji jeziki	4
2.3.1	Evropska unija in spodbujanje učenja tujih jezikov	5
2.4	Učenje tujih jezikov v osnovnih šolah v Evropi	6
2.5	Slovenija in tuji jeziki	7
2.5.1	Slovenija in spodbujanje učenja tujih jezikov	8
2.6	Učenje tujega jezika v otroštvu	8
2.6.1	Prednosti poučevanja tujega jezika v zgodnjem otroštvu.....	10
3	Empirični del	12
3.1	Namen in cilji zaključne naloge	12
3.2	Metoda dela za doseganje ciljev	12
3.3	Predpostavke in omejitve pri obravnavanem problemu.....	13
3.4	Analiza raziskave	13
3.5	Preverjanje hipotez.....	20
4	Sklep	23
	Literatura	25
	Priloga	27

SLIKE

Slika 1: Stopnja strinjanja s trditvami s področja učenja tujih jezikov v zgodnjem otroštvu ..	19
Slika 2: Pomembnost znanja tujih jezikov	20
Slika 3: Znanje tujega jezika pozitivno deluje na razvoj prvega (materinega) jezika.....	20
Slika 4: Pomembnost učenja tujih jezikov v predšolskem obdobju.....	21
Slika 5: Učenje tujega jezika v prvi triadi osnovne šole	21
Slika 6: Povezava med izobrazbo in pomembnostjo učenja tujih jezikov	22

PREGLEDNICE

Preglednica 1: Starost anketirancev	13
Preglednica 2: Stopnja izobrazbe anketirancev	13
Preglednica 3: Znanje tujega jezika anketiranca in stopnja znanja	14
Preglednica 4: Mnenje o pomenu znanja tujih jezikov	14
Preglednica 5: Mnenje o pomenu učenja tujega jezika v predšolskem obdobju.....	15
Preglednica 6: Učenje tujega jezika otrok anketirancev v predšolskem obdobju	15
Preglednica 7: Starost otrok ob začetku učenja tujega jezika	15
Preglednica 8: Mesto učenja tujega jezika v predšolskem obdobju.....	16
Preglednica 9: Če da: Način učenja tujega jezika v predšolskem obdobju.....	16
Preglednica 10: Učne dejavnosti, s katerimi je otrok usvojil največ tujih besed	16
Preglednica 11: Učenje tujega jezika v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju osnovne šole (1–3 razred).....	17
Preglednica 12: Mesto učenja tujega jezika v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju osnovne šole (1–3 razred).....	17
Preglednica 13: Mnenje o trditvah s področja poučevanja tujih jezikov v zgodnjem otroštvu.....	18
Preglednica 14: Povezava med izobrazbo anketirancev in pomembnostjo učenja tujih jezikov	22

1 UVOD

V zaključni nalogi najprej obravnavamo pomen in prednosti učenja tujih jezikov na splošno. Predstavljamo prednosti, ki nam jih daje učenje tujega jezika, Povzemamo stanje učenja tujih jezikov po Evropi ter cilje, ki jih Evropa s spodbujanjem želi doseči. Evropa zajema 23 uradno priznanih jezikov, ki so si enakovredni in ravno zaradi takšne jezikovne raznolikosti se je pomembno zavzemati za učenje tujih jezikov že v zgodnjih letih življenja. Otroci se laže učijo tujega jezika kot odrasla oseba, saj se ga učijo skozi igro in niso obremenjeni z morebitnimi napakami, ki so del učnega procesa.

Iz poročila Sveta Evrope (Evropska komisija 2018) o celovitem pristopu k poučevanju in učenju jezikov je moč razbrati, da države članice še vedno ne napredujejo dovolj v smeri ciljev Evropskega sveta 2002 iz Barcelone, ki predvideva »učenje dveh tujih jezikov že od zgodnjega otroštva«. V največji meri se problem pojavlja v usklajenosti učnega načrta. Še vedno obstaja 11 držav, kjer drugi tuj jezik v splošnem srednješolskem izobraževanju ni obvezen. Prav tako se v poklicnem izobraževanju tujih jezikov učijo precej manj.

V drugem delu naloge predstavljamo raziskavo stališča staršev o učenju tujih jezikov v zgodnjih otroških letih. Opravili smo anketo, da ugotovimo, kako pomembno je učenje tujih jezikov v zgodnjih letih v Sloveniji. Ali dajemo dovolj poudarka temu, da se naš otrok začne učiti jezikov že v predšolskem obdobju/prvi triadi osnovnošolskega izobraževanja, ali pa nam to še vedno predstavlja preobremenitev otroka?

2 TEORETIČNI DEL

Jezik vpliva na vsakdanjik vsakega posameznika ne glede na raso, veroizpoved in regijo sveta. Pomaga nam pri izražanju čustev, želj in spoznavanja sveta okoli nas. Sporazumevanje v več tujih jezikih nam omogoča potovanja po svetu bodi si iz zadovoljstva ali iz poslovnih razlogov. Sposobnost komunikacije v več jezikih je dandanes najpomembnejša v poslovnem svetu. Neposredno komuniciranje z novimi poslovnimi partnerji v njihovem maternem jeziku je eden od prvih korakov k trajnemu in stabilnemu mednarodnemu poslovnemu odnosu. Poleg poslovnih uspehov nam učenje tujih jezikov prinaša tudi uspehe na drugih področjih, kot so reševanje problemov in izvajanje različnih drugih zahtevnih nalog. Yudhijit Bhattacharjee iz New York Timesa navaja, da »skupni dokazi iz številnih raziskav kažejo, da dvojezična izkušnja izboljša možgansko izvršilno funkcijo – sistem, ki usmerja procese pozornosti, ki jih uporabljamo za načrtovanje, reševanje problemov in izvajanje drugih mentalno zahtevnih nalog« (De Valoes 2014).

2.1 Zakaj se učimo tujih jezikov?

Znanje tujih jezikov v današnjem povezanem in soodvisnem svetu predstavlja pomembno veščino, ki daje priložnost, da se s svetom ukvarjamo na bolj smiseln način, pripravljamo nas na konkurenčnost in uspeh v svetovnem gospodarstvu.

Prednosti, ki nam jih daje učenje jezikov, se kažejo v povezovanju z drugimi ljudmi in so ena od pomembnejših človeških sposobnosti. Komunikacija z nekom v njegovem jeziku je velik dar. Jezik nam daje priložnost za komunikacijo s širšim krogom ljudi v osebni in poklicni življenju. Z znanjem jezikov lahko gradimo vseživljenjska prijateljstva. Prav tako so jezikovne spretnosti dandanes ključna konkurenčna prednost. Jeziki se uvrščajo med osem najboljših veščin, ki so potrebne za vse poklice. Delodajalci iščejo strokovnjake, ki brez težav komunicirajo s tujimi strankami. Znanje jezikov vodi tudi do povečanja plač. Ne glede na vrsto poklica, ki ga opravljate, z znanjem tujih jezikov izstopate iz množice. Ljudje, ki govorijo več jezikov, imajo boljši spomin, so spretni pri reševanju raznolikih problemov in kritičnega mišljenja, imajo večjo koncentracijo, lahko opravljajo več opravil hkrati in so boljši poslušalci. Lažje spremljajo spremembe v svojem okolju in so bolj ustvarjalni in prilagodljivi. Jezik nam omogoča spoznavanje novih kultur in je neposredna povezava z njimi. Sporazumevanje v drugem jeziku nas izpostavlja in spodbuja spoštovanje tradicij, religij, umetnosti in zgodovine ljudi, ki so povezani s tem jezikom. Večje razumevanje spodbuja večjo strpnost, empatijo in sprejemanje drugih. Skozi jezik spoznavamo različne dele sveta. Popotnik, ki zna več kot en jezik, lažje potuje zunaj turističnih agencij, se povezuje in komunicira z domačini na način, ki je osebam brez znanja jezika nedosegljiv. Prav tako nam jezik odpira vrata za študij, delo v tujini in nam veča samozavest. Učiti se jezika pomeni, da se postavimo izven svojega območja udobja. Daje občutek velikega dosežka, ki ga občutimo med pogovorom z nekom v njegovem maternem jeziku. Tuj jezik ima velik vpliv na odločnost človeka. S tem ko razmišljamo v tujem

jeziku, se oddaljimo od čustvenih odzivov in pristranskosti, ki so globoko povezane z maternim jezikom. V drugem jeziku so odločitve bolj jasne in sistematične in temeljijo na dejstvih. Jezik nam širi obzorja. S tem ko raziskujemo nov jezik in kulture, primerjamo vidike lastne kulture, tako pozitivne kot negativne, o katerih prej nismo razmišljali (Lead with Languages 2020).

Cummins (2001) v svojem delu poudarja pomembnost jezikov, ki se je še povečala zaradi globalizacije. Zaradi vse večjega in preprostejšega gibanja ljudi iz ene v drugo državo nosijo posledice učitelji v izobraževalnih ustanovah. Povečana je jezikovna, kulturna in rasna raznolikost znotraj šol (Cummins 2001, 2–3). Zato je pomembno, da učitelji tudi učence drugih kultur vključijo v učni proces in jim omogočijo izobraževanje na isti težavnostni stopnji kot domačim otrokom, četudi to pomeni, da jim bodo morali nameniti več časa.

2.2 Kaj je večjezičnost?

V literaturi je moč najti več različnih definicij večjezičnosti. Prvobitna definicija, ki jo je še danes najdemo v slovarjih, je, da večjezičnost zajema znanje in redno rabo več jezikov, ki ni več le del naše družbe, ampak je tudi izkazovanje pismenosti in splošne razgledanosti. Pri tem ni nujno potrebno, da dva jezika enakovredno obvladamo. Drugega jezika se lahko učimo naravno v krogu družine in okolju drugega jezika ali pa kot del nekega formalnega izobraževanja z zavestnim učenjem (Haugen 1956, v Kemp 2009, 19). Haugen (1956) definicijo večjezičnost kasneje opredeli kot »zmožnost tvoriti popolne, smiselne povedi v drugem jeziku«, Diebold (1961, v Kemp 2009, 19) definicijo dvojezičnega govornika pa opredeli kot govornika, ki ima »stik z možnimi modeli v drugem jeziku in jih zna uporabiti v okolju prvega jezika«. Mezgec (2016, 79) v svojem članku večjezičnost opisuje »kot kontinuum ali vrednostno lestvico, ki jo na enem koncu omejuje enojezičnost, na drugem pa popolna uravnotežena večjezičnost.« Stopnjo večjezičnosti pojmuje kot razmik med jezikovnimi kompetencami posameznika v različnih jezikih. Čim manjši je razmik, tem bolj se približujemo pojmu uravnotežene večjezičnosti.

Na svetu je ogromno različnih kultur, ki obsegajo od 6000 do 7000 jezikov, od tega je v Evropi približno 225 avtohtonih jezikov, kar je približno 3 % vseh svetovnih jezikov (Council of Europe 2019).

Evropska komisija večjezičnost označuje s tremi različnimi definicijami v različnih korelacijah, in sicer:

- večjezičnost je stanje, ko se znotraj določenega zemljepisnega območja govori več jezikov;
- večjezičnost je sposobnost posameznika, da obvlada več jezikov;
- večjezičnost je politika, ki od organizacije, družbe ali institucije zahteva uporabo več kot enega jezika pri svoji notranji in/ali zunanji komunikaciji (Evropska komisija 2013).

Dvo- in večjezičnost sta razširjeni po vseh državah sveta, vključujeta vse generacije in družbene

sloje. Baker poda približno oceno, da je več kot polovica vsega prebivalstva dvo- ali večjezična (Baker 2011, 66). Večjezičnost zaradi globalizacije, širjenja zaposlitvenega okolja, razvoja trgovine in turizma narašča (Knaflič 2016, 106). Obstaja pa tudi veliko primerov, ko so večjezičnosti izpostavljeni že otroci, različne okoliščine otroka pripeljejo do tega, da se seznanijo z dvema jezikoma ali več že v zgodnjih letih. Vzroki za dvo- ali večjezičnost v otroštvu so lahko različno govoreči starši, preselitev družine, dvojezično okolje. Otroci, ki so izpostavljeni dvojezičnemu okolju, potrebujejo več časa za razvoj jezikovnih spretnosti. Kako hitro in kakovostno bo otrok usvojil jezik, je odvisno od posameznikovih zmožnosti in okolja, v katerem odrasča. Raziskava o stopnji obvladovanja slovenskega jezika pri otrocih priseljencev, ki so bili rojeni v Sloveniji in so bili vpisani v slovenski vrtec, kaže, da ti otroci do vstopa v šolo ne usvojijo slovenščine do te stopnje, da bi se lahko primerjali z otroki, ki jim je slovenščina materinščina (Knaflič 2016, 107). Vloga učiteljev je v tem primeru zelo pomembna, v načrtovanje dejavnosti je pomembno, da vključujemo vse otroke, ne glede na to, ali prihajajo iz drugačnih okolij ali pa so pripadniki drugih kultur kot večina otrok v skupini. Vzgojitelj bo s tem skrbel za celovit razvoj teh otrok kot tudi za čut empatije in postavitev dialoga pri vseh otrocih brez predsodkov (Lepišnik Vodopivec in Hmelak 2015, 303).

Iz vseh definicij različnih avtorjev lahko povzamemo, da so večjezični govorci tisti, ki govorijo dva jezika ali več, ki pa jih ne obvladajo na istih stopnjah. Poleg maternega jezika se učijo ali pa se že znajo sporazumeti v še najmanj dveh tujih jezikih. Da bi tuj jezik obvladali kot materni, je pomembno, da smo v stiku s tujimi jeziki že v zgodnjem otroštvu. Četudi so otroci na začetku nekoliko zbegani in jim prehod med enim in drugim jezikom povzroča zmedenost, se skozi čas to obrestuje.

Obdobje ter družba, v kateri smo danes, sta zelo naklonjena ter cenita večjezičnost. Četudi še vedno lahko zasledimo velike razlike med tako imenovano prestižno in ljudsko večjezičnostjo, se zaradi večje mobilnosti, trgovanja, migracij, razvoja informacijsko komunikacijske tehnologije izpostavljenost različnim jezikom zvišuje (Mezgec 2016, 87).

2.3 Evropska unija in tuji jeziki

Evropsko unijo lahko opišemo kot veliko družino, celino humanih vrednot in raznolikosti. Prebivalci Evrope tvorijo enotno unijo številnih različnih narodov, skupnosti, kultur ter jezikovnih skupin. V Uniji živi več milijonov Evropejcev, ki izhajajo iz raznolikega etničnega okolja z različno kulturo, zato je pomembno, da imajo državljani potrebno znanje za razumevanje in sporazumevanje s sosedi. Evropsko unijo lahko opredelimo tudi kot velik skupni dom, v katerem delamo, živimo in trgujemo vsi skupaj. Zato je pomembno učenje in govorjenje drugih jezikov, kar nam omogoča večjo odprtost do drugih in svojih kultur.

Moto EU je »združeni v raznolikosti«. Jezik ima velik pomen, saj povezuje ljudi ter omogoča dostop do tujih držav in s tem spoznavanje drugih kultur, s tem pa se krepi tudi medkulturno

razumevanje. Jezik ima glavno vlogo pri zaposljivosti in mobilnosti, prav tako pa tudi povečuje konkurenčnost v gospodarstvu EU (European Commission 2017).

Posameznik, ki dobro zna tuje jezike, ima bolj odprte poti tako na poslovnem področju kot na področju šolanja v drugi državi članici. Učenje tujih jezikov ugodno vpliva tudi na izboljšanje kognitivnih spretnosti ter krepi sposobnosti maternega jezika učencev, vključujoč branja in pisanja.

Evropska unija deluje tudi na spodbujanju razvoja podjetniških spretnosti državljanov EU, npr. z listino za mala podjetja in Zeleno knjigo o podjetništvu, za doseganje takšnih ciljev je ključnega pomena spodbujanje učenja tujih jezikov. Z znanjem teh si bomo tako državljani kot podjetja pridobili medkulturne in jezikovne spretnosti, ki so ključnega pomena za delovanje na svetovnem trgu (Commission of the European Communities 2003).

Evropska unija zajema 24 uradnih jezikov, kar se z leti lahko spremeni, saj s pridružitvijo novih članic število uradnih jezikov raste. Eno temeljnih načel Evropske unije je večjezičnost. Cilji, ki so si jih zadali, so komuniciranje s svojimi državljani v njihovih jezikih, zaščita evropske jezikovne raznolikosti ter spodbujanje učenja jezikov v Evropi.

Glavni cilj, h kateremu stremi Evropska unija, je omogočiti vsem državljanom EU komunikacijo v 2 tujih jezikih. Način, kako to doseči, je, da bi otroke že v zgodnji mladosti seznanili z dvema tujima jezikoma. Prav tako želijo izboljšati izobraževalne programe, da bi opuščajočim šolarjem omogočili boljše znanje na jezikovnem področju (European Union 2020).

Evropski svet je leta 2017 obravnaval izobraževanje in kulturo v Evropi in ena izmed pomembnih obravnavanih točk je bila tudi izboljšanje učenja jezikov, tako da bi več mladih poleg maternega jezika govorilo vsaj dva evropska jezika (European Council 2017).

Za ozaveščanje velike jezikovne raznolikosti v Evropi je Evropska unija leta 2001 razglasila 26. september za evropski dan jezikov, prav tako je bilo leto 2001 zaradi uspešnosti na področju jezikov razglašeno za leto evropskih jezikov. Vsako leto so na dan evropskih jezikov organizirane različne prireditve z namenom spodbujanja in ozaveščanja državljanov za učenje jezikov po vsej Evropi (Franke 2017).

2.3.1 Evropska unija in spodbujanje učenja tujih jezikov

Evropska unija si je za prednostno nalogo postavila izboljšanje poučevanja in učenja jezikov, saj še vedno preveč Evropejcev zapušča šolo brez dobrega znanja drugega jezika (European Commission 2018).

Evropska unija s podpiranjem učenja tujih jezikov želi (European Union 2020):

- pomagati ljudem pri študiju in delu v tujini;
- pomagati ljudem iz različnih kultur pri medsebojni komunikaciji;
- omogočiti učinkovito trgovanje po vsej Evropi;
- spodbuja jezikovno industrijo, kot je prevajanje, tolmačenje, poučevanje jezikov .

Za učence, ki želijo izboljšati svoje jezikovne spretnosti, EU sofinancira programe s področja izobraževanja, mladih in športa. Erasmus + je eden novejših programov, ki združuje priljubljene programe, kot so Erasmus, Leonardo in Mladi v akciji. Erasmus + nudi podporo mladim Evropejcem, ki si želijo študirati, pridobiti delovne izkušnje, se usposablјati ali prostovoljno delati v tujini. Program Leonardo da Vinci ponuja priložnosti mladim, ki se želijo poklicno izobraževati in usposablјati za pridobitev delovnih izkušenj v tujini. Ta program jim omogoča pridobitev novih znanj in tudi učenje novih jezikov. Ponuja opravljanje prakse ali pripravništva v podjetju, javni organizaciji, nevladni organizaciji ali instituciji poklicnega izobraževanja, kjer se učijo z delom. Program Erasmus je namenjen študentom na kateri koli ravni študija. Spodbuja jih, da določeno obdobje, od tri mesece do dvajset mesecev preživijo v tujini in s tem dobijo nova znanja na jezikovnem področju ter tudi druge življenjske izkušnje. Program Mladi v akciji ponuja možnost izmenjave mladih in prostovoljno delo v tujini. V okviru programa se mladi iz različnih držav srečajo za krajši čas in se lahko udeležijo neformalnega izobraževanja ali pa prostovoljnega dela. Vsak program posebej nam nudi priložnost spoznavanja novih ljudi iz različnih držav, kar nam omogoča pridobiti prednosti na različnih življenjskih področjih (Evropska svobodna zveza, 2014, 7).

2.4 Učenje tujih jezikov v osnovnih šolah v Evropi

V Evropi se učenci začnejo učiti tuj jezik zelo mladi, v večini evropskih držav se kot obvezni predmet v osnovni šoli tujega jezika učijo od šestega ali sedmega leta starosti naprej. Še vedno je število držav, v katerih se otroci začnejo učiti tuj jezik pri osmih ali devetih letih, preveliko, čeprav so v manjšini. Le v treh državah: na Poljskem, Cipru in v Belgiji (nemško govoreča skupnost) so v sistem vzgoje in izobraževanja uvedli obvezno učenje tujega jezika že v predšolskem obdobju. V Belgiji (francoska skupnost), Nemčiji, Španiji in Švici se začetna starost učenja tujega jezika razlikuje po regijah in upravnih enotah. Na Švedskem, v Estoniji in na Finskem se lahko šole do neke mere same odločijo, pri kateri starosti bo učenje tujega jezika obvezno za vse učence. Ne glede na začetno starost poučevanja tujega jezika je v večini držav delež ur, ki ga šole namenijo učenju tujega jezika, premajhen. V večini držav je učenju tujega jezika namenjenega od 5–10 odstotkov celotnega pouka.

Prav tako si evropske države niso enotne pri uvedbi učenja drugega tujega jezika, ki ni obvezen v vseh državah. Večina učencev se drugi tuji jezik uči že na nižji ravni osnovnošolskega izobraževanja. V letu 2014 se je 59,7 % učencev učilo drugi tuji jezik že na nižji stopnji osnovne šole. V primerjavi z letom 2005, ko se je tujih jezikov učilo 46,7 % učencev nižje stopnje, je to velik napredek in kaže na pozitivne spremembe politike v državah Evrope pri zniževanju

začetne starosti za učenje tujega jezika. Učenje drugega jezika je v primerjavi s preteklimi leti obvezno za vse učence višjih razredov primarnega izobraževanja na Danskem, v Grčiji in Islandiji. Od začetka nižjega sekundarnega izobraževanja je drug tuji jezik obvezen na Češkem, v Franciji, Italiji, na Malti in na Poljskem. V nekaterih državah učenje drugega ali več tujih jezikov v osnovni šoli ni obvezno, je pa ponujeno kot možnost obveznega izbirnega predmeta. Te možnosti ponujajo v Belgiji (francoska skupnost), Španiji, na Hrvaškem, v Sloveniji, na Švedskem, v Liechtensteinu in na Norveškem.

Angleščina je še vedno na prvem mestu poučevanih tujih jezikov. V evropskih državah se jo uči največ učencev v primarnem in sekundarnem izobraževanju. Francoščina je takoj za angleščino najpogostejši učni tuj jezik v nižjem sekundarnem izobraževanju. Na tretjem mestu je nemščina, nato španščina. Katerega tujega jezika se bodo učenci učili, je odvisno tudi od uradnih jezikov države. Finska je edina država, v kateri angleščina ni obvezna, se pa na predelih, kjer je učni jezik finščina, učijo švedščine in obratno (Evropska komisija 2017, 2–3).

V različnih sklepih Sveta o večjezičnosti in razvoju jezikovnih kompetenc so se države članice obvezale, da bodo izostrile sodelovanje na področju večjezičnosti in poučevanja jezikov na šolah.

2.5 Slovenija in tuji jeziki

Slovenski jezik na področju Evropske unije in tudi širše sodi med manj vplivne jezike. Slovenščina spada med pet evropskih jezikov z najmanj govorci, govori jo manj kot 1 % Evropejcev. Ravno zaradi tega je pomembnost sporazumevanja v tujih jezikih za Slovence ključnega pomena. Po podatkih iz leta 2012 se je 92 % Slovencev sposobnih sporazumovati v vsaj enem tujem jeziku, kar Slovenijo uvršča na peto mesto držav Evropske unije (Jezikovna Slovenija b. l.).

Slovenija kot članica Evropske unije zelo dobro uresničuje smernice, ki jih priporoča Svet Evrope. Od leta 2015 otrokom v osnovni šoli že v prvem razredu omogoča kot izbirni predmet tuji jezik. Možnost učenja tujih jezikov je v Sloveniji ponujena že v predšolskem obdobju, vendar je ta samoplačniška. Učenje prvega tujega jezika se nadaljuje v srednješolskih programih, izjema so programi nižjega poklicnega izobraževanja.

Tuj jezik je v slovenskem izobraževalnem sistemu vključen v obvezni program devetletne osnovne šole od drugega razreda dalje, učenci lahko izbirajo med dvema tujima jezikoma, angleščino in nemščino. Vendar se 97 % otrok odloči za učenje angleščine kot prvega tujega jezika, 3 % otrok se odloči za nemščino. V prvem razredu imajo učenci možnost kot neobvezni izbirni predmet izbrati tuj jezik. Obveznost šole je ponuditi možnost učenja tujega jezika, učenec se pa sam odloči, ali jo bo izkoristil ali ne. Že v prvem šolskem letu se je ponujena možnost učenja tujega jezika izkazala kot uspešna, saj je to možnost izkoristilo 18.564 učencev,

kar predstavlja kar 86,2 % prvošolcev. Vsako nadaljnje šolsko leto se je število učečih prvošolcev samo povečevalo, v letu 2016/2017 se je prvega tujega jezika učilo kar 20.336 prvošolcev, kar predstavlja 91,7 odstotka celotne generacije.

Slovenija v osnovnošolskem izobraževanju ponuja velik izbor tujih jezikov, ki se jih lahko učenci učijo kot drugi tuji jezik, med te spadajo tudi jeziki naših sosedov: nemščina italijanščina in madžarščina, nekateri jeziki bivše Jugoslavije: hrvaščina, srbščina, makedonščina, klasični jezik latinščina ter mednarodno pomembnejši jeziki: angleščina, francoščina, španščina, ruščina in kitajščina (Straus 2018).

2.5.1 Slovenija in spodbujanje učenja tujih jezikov

Slovenija kot država se zaveda pomembnosti znanja tujih jezikov, zato podpira in spodbuja učenje tujega jezika že v zgodnjih letih. Otrokom je ponujena možnost spoznavanja s tujim jezikom že v predšolskem obdobju v obliki tečaja, a je ta plačljiv. Tečaj tujega jezika poteka v sodelovanju z vrtcem, kar pomeni, da otroci obiskujejo tečaj v času, ko so v vrtcu in starši nimajo dodatnih obveznosti. Predvsem je jezikovni tečaj namenjen otrokom, ki so pred vstopom v prvi razred. A na pobudo staršev tega ne odrečejo tudi mlajšim.

Z vstopom v osnovno šolo imajo otroci možnost že v prvem razredu spoznati prvi tuji jezik v obliki izbirnega predmeta. Katere tuje jezike bo šola ponudila, je odvisno od šole same. V drugem razredu OŠ je prvi tuji jezik že obvezen predmet. V primerjavi s preteklimi desetletji se otroci s tujim jezikom spoznajo prej, kar jim omogoča učinkovitejše kasnejše znanje tujega jezika. V četrtem razredu lahko začnejo usvajati že drugi tuj jezik, ki pa prav tako ni obvezen. Na slovenskih OŠ se lahko otroci učijo kar tri tuje jezike, saj v sedmem razredu lahko kot izbirni predmet izberejo še tretji tuj jezik. Osnovnošolsko izobraževanje slovenskim otrokom ponuja veliko možnosti na področju učenja tujih jezikov, a je od otroka oz. staršev odvisno, ali bodo to prednost izkoristili in otroka vključili v učenje jezikov ali ne. Še vedno se pojavljajo polemike okoli tega, da je učenje tujih jezikov tako zgodaj v otroštvu preveč za otroka.

Po končani osnovnošolski izobrazbi se vsak mladostnik sam odloči, koliko bo izpostavljen tujim jezikom. Nekatere srednje šole ponujajo večje število učečih jezikov, nekatere pa tujih jezikov v učnem programu sploh nimajo.

2.6 Učenje tujega jezika v otroštvu

Izpostavljenost tujim jezikom že v zgodnjih letih je izjemna naložba v prihodnost otroka. Priporočljivo je otroke spoznati z jeziki že v času, ko začnejo govoriti prve fraze. S tem se naučijo novih socialnih veščin, spoznavajo nove kulture ter imajo možnost sporazumevanja s prijatelji iz drugih držav. Z učenjem tujih jezikov jim bodo odprta vsa vrata s svetlejšimi možnostmi v prihodnosti, saj s tem spodbujamo njihovo mišljenje in razvijanje možganov.

Otroci, ki so izpostavljeni tujemu jeziku, prej razvijejo intelektualne sposobnosti, so bolj odprti in imajo več čutnosti do drugih kultur in dojemanja drugače mislečih oseb, kar je podprto tudi z raziskavami.

Otrok naj se začne učiti tuj jezik čim bolj zgodaj, saj bo tako enostavneje, ker bo tuj jezik postal »stalni spremljevalec v življenju«. Otrok bo na ta način razvil samozavest in izgubil strah pred govorjenjem pred drugimi.

Otroci, ki se učijo tuj jezik, imajo večjo koncentracijo in boljše slušno razumevanje. So bolj družabni, imajo večjo toleranco in bolje razvijejo osebnostne kvalitete (Goethe institut 2020). Prav tako se otroci lažje in hitreje naučijo tujega jezika kot odrasla oseba, saj skozi igro, pesmi in posnemanje učitelja nevede usvajajo besedišče in niso obremenjeni z nevednostjo kot odrasle osebe.

V Evropski uniji se že vrsto let ukvarjajo z ozaveščanjem ljudi o pomembnosti večjezičnosti. Zato je Evropski svet leta 2002 pozval k ukrepom za izboljšanje učenja tujih jezikov. Cilj Evropskega sveta je, da bi se vsak otrok v zgodnji mladosti učil vsaj dva tuja jezika. Otroci predšolske vzgoje so od leta 2002 predstavljali predmet večje pozornosti, saj so si ministri zastavili cilj, da bo do leta 2020 vsaj 95 % otrok, starih od štiri do šest let, izpostavljenih več tujim jezikom.

Države članice Evropske unije imajo kot prednostno nalogo zagotavljanje učinkovitega učenja tujega jezika že v vrtcu in osnovni šoli, v zgodnjem otroškem obdobju se oblikujejo ključni odnosi do drugih jezikov in kultur. Postavijo se temelji za kasnejše učenje jezikov. Poleg učenja tujih jezikov že v zgodnjih letih je zelo pomembna usposobljenost učiteljev za poučevanje tako malih otrok, velikost razreda mora biti dovolj majhna, da je poučevanje jezikov dovolj učinkovito (Commission of the European Communities 2003).

Učitelj tujega jezika v prvi triadi osnovne šole mora imeti ustrezno izobrazbo za učenje tujega jezika na razredni stopnji. V primeru, da ima učitelj končano univerzitetno ali magistrsko izobrazbo iz razrednega pouka, mora opraviti študijski program za izpopolnjevanje znanja poučevanega tujega jezika. V primeru, da ima učitelj univerzitetno ali magistrsko izobrazbo iz poučevanega tujega jezika, pa mora opraviti študijski program za izpopolnjevanje znanja iz zgodnjega učenja (Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o izobrazbi učiteljev in drugih strokovnih delavcev v izobraževalnem programu osnovne šole, Uradni list RS, št. 75/15).

Ne glede na vse ukrepe, ki jih je posamezna država, članica Evropske unije, sprejela in jih tudi izvaja za izboljšanje jezikovnih spretnosti, rezultati ne kažejo zadostnega napredka pri udejanjenju cilja, ki ga je Evropski svet leta 2002 sprejel v Barceloni – »poučevanje vsaj dveh tujih jezikov od zgodnjega otroštva«. V Uniji se večina učencev začne učiti tujega jezika prej kot v preteklih desetletjih, vendar je število učečih še vedno prenizko. V osnovni šoli se 83,8

% učencev začne učiti tujega jezika, kar je 16,5 odstotne točke več kot v letu 2005. Zaradi nezadostnega dosedanjega rezultata so se voditelji držav ali vlad v sklepih Evropskega sveta leta 2017 odločili ponoviti cilj spodbujanja učenja jezikov, »da bi več mladih poleg maternega jezika govorilo še vsaj dva evropska jezika«. V razpravi so določili vizijo za vzpostavitev evropskega izobraževalnega prostora do leta 2025. Osredotočajo se predvsem na zelo kakovostno izobraževanje, usposabljanje in raziskovalna dela, ki jim državna meja ne predstavlja problema. Podpirajo študij, učenje in delo v drugi državi članici in si prizadevajo, da to postane nekaj običajnega. S tem bi veliko več ljudi poleg maternega jezika govorilo še dva druga jezika, ljudje bi se zavedali evropske kulturne dediščine in raznolikosti. Evropska unija se zavzema za izboljšanje jezikovnih kompetenc, saj jezik prispeva k medsebojnemu razumevanju in mobilnosti ter k večji produktivnosti, konkurenčnosti in gospodarski odpornosti. Jezikovne kompetence pozitivno vplivajo na vse vidike življenja in so tudi temelj kognitivnega in socialnega razvoja otroka (Evropska komisija 2018).

Slovenija kot država članica že nekaj let uresničuje zastavljene cilje Evropske unije. Vsak otrok lahko v prvem razredu kot izbirni predmet izbere tuj jezik, vendar ta še ni v obveznem programu. V predšolskem obdobju je ta možnost ponujena, vendar je plačljiva, kar ni ugodno za nekatere socialno ogrožene družine. Prav tako je poskrbljeno za ustrezno izobrazbo učiteljev, ki je točno določena v Pravilniku o izobrazbi učiteljev in svojega dela ne morejo opravljati, če za to niso kvalificirani. To pa je zelo pomemben dejavnik pri doseganju uspehov zastavljenega cilja Evropske unije in Slovenije.

Učenje tujih jezikov je dobro začeti zgodaj v otroštvu tudi zato, ker smo kasneje v pubertetnem času bolj samokritični in si zaradi strahu pred napakami in posmehovanjem drugih sovrstnikov otežujemo učenje novega tujega jezika (Ministrstvo za šolstvo in šport 2009).

2.6.1 Prednosti poučevanja tujega jezika v zgodnjem otroštvu

Učenje tujih jezikov v zgodnji mladosti dobro vpliva na otroške poglede na večjezičnost ter na kasnejše razmišljanje na splošno. Učenje tujih jezikov v predšolskem obdobju je ključnega pomena za izboljševanje kompetenc, kot so razumevanje, izražanje, komunikacija in reševanje problemov, ki otrokom omogočajo uspešno sodelovanje z vrstniki in odraslimi osebami. Prav tako lahko povečajo koncentracijo in pozitivno vplivajo na samozavest (European Commission 2011).

Evropski parlament v sklepu o ukrepih za spodbujanje večjezičnosti in učenja jezikov v Evropski skupnosti navaja več pozitivnih razlogov za njihovo učenje v zgodnjem otroštvu:

- Otroci se tujega jezika učijo bolj spontano kot odrasle osebe, ker so osredotočeni bolj na pomen jezika in ne občutijo nelagodja med sporazumevanjem v njem. Na takšen način razvijajo tudi medkulturne vrednote.
- Otroci, ki so večjezični vsakodnevno, dostopajo do različnih pogledov na svet. S tem

pridobijo zmožnost primerjanja različnih mnenj, vrednot.

- Učenje tujih jezikov v otroštvu pozitivno vpliva na intelektualni, čustveni in družbeni razvoj posameznika.
- Zgodnje učenje tujih jezikov pripelje do razvijanja naravne izgovarjave, kar pomeni, da je v poznejših letih večja verjetnost za usvojitve pravilne in točne izgovarjave.
- Prav tako učenje tujih jezikov pri otrocih pozitivno vpliva na odnos do samega sebe, večjega samospoštovanja in večjega zanimanja za delo v šoli.
- Študije dokazujejo, da se učenje tujega jezika v zgodnjih letih kaže tudi pri razvoju otrokove ustvarjalnosti, spomina in slušnih zmožnosti. Prav tako otrok hitreje napreduje pri pisanju in branju v maternem jeziku (Ministrstvo za šolstvo in šport 2009).

3 EMPIRIČNI DEL

Znanje tujih jezikov je v današnjem času nuja in ne več le prednost. Globalizacija je pripeljala do tega, da je poleg maternega jezika pomembno tekoče govoriti še vsaj dva tuja jezika. Da bi dosegli cilj Evropske unije, ki veli, da bi vsak poleg maternega jezika govoril še dva tuja jezika, moramo učenje tujega jezika začeti dovolj zgodaj v otroštvu. V raziskovalnem delu smo s pomočjo anketnega vprašalnika skušali pridobiti mišljenja staršev o učenju tujih jezikov v zgodnjih letih.

3.1 Namen in cilji zaključne naloge

Namen zaključne naloge je v teoretičnem delu pripraviti pregled domače in tuje literature s področja učenja tujih jezikov. V raziskovalnem delu naloge smo s pomočjo anketnega vprašalnika pridobili mišljenja staršev o poučevanju tujih jezikov v zgodnjih letih.

Skozi anketni vprašalnik smo ugotavljali:

- mnenja staršev o pomembnosti učenja tujih jezikov;
- ali po njihovem mnenju učenje dodatnega jezika v zgodnjih letih vpliva na materni jezik;
- mnenja staršev o tem, kdaj je primerna starost za začetek učenja tujega jezika;
- ali obstaja povezava med stopnjo izobrazbe staršev in prepričanjem, kdaj naj se otrok začne učiti tuj jezik.

Izhajajoč iz namena in ciljev postavljamo naslednje hipoteze:

- H1: Predvidevamo, da več kot 55 % anketiranih misli, da je učenje tujih jezikov pomembno ali zelo pomembno.
- H2: Predvidevamo, da več kot 50 % anketiranih meni, da učenje tujega jezika pozitivno vpliva na razvoj prvega (maternega) jezika.
- H3: Predvidevamo, da več kot 50 % anketiranih meni, da bi otrok moral z učenjem tujih jezikov pričeti že v vrtcu.
- H4: Predvidevamo, da več kot 90 % anektiranih v prvem razredu osnovne šole kot izbirni predmet izbere tuj jezik.
- H5: Predvidevamo, da anketiranci z višješolsko/univerzitetno izobrazbo ali specialističnim/strokovnim magisterijem v višjem številu menijo, da je znanje tujih jezikov zelo pomembno, kot anketirani z osnovnošolsko ali srednješolsko izobrazbo.

3.2 Metoda dela za doseganje ciljev

V raziskovalnem delu zaključne naloge smo uporabili kvantitativno metodo. Anketni vprašalnik, ki je služil kot merski instrument, smo vključili 3 vrste vprašanj – odprta, zaprta in polodprta vprašanja. Anketa je izdelana s pomočjo spletnega orodja 1ka. Objavili smo jo na socialnem omrežju Facebook, kjer je bila na voljo od 28. 8. do 10. 9. 2020. Izpolnilo jo je 293

anketirancev, vendar niso bile vse popolno rešene. Za analizo podatkov smo uporabili 237 popolno rešenih anket.

3.3 Predpostavke in omejitve pri obravnavanem problemu

Zaradi nepopolno rešenih anket smo nekatere morali izključiti iz analize, razlog v večini primerov je bil, da so anketirani podali odgovor, da nimajo otrok. Ker smo populacijo omejili na starše, te ankete niso ustrezale našemu okvirju. Ker smo anketo izvedli na področju Slovenije, slovenskega jezika nismo uporabili kot tuj jezik, četudi ga nekateri državljani bivše Jugoslavije smatrajo kot tuj jezik. Ker smo bili časovno omejeni, smo izvedli krajšo raziskavo, zaradi česar bi lahko rezultati raziskave pripeljali do drugačnih odgovorov, kot če bi anketirali obširnejši krog naše populacije.

3.4 Analiza raziskave

V nadaljevanju so predstavljeni odgovori anketnega vprašalnika v tabelarni in opisni obliki.

Preglednica 1: Starost anketirancev

Odgovor	Število	Odstotek (v %)
20–29 let	55	23,2
30–39 let	149	62,9
40–49 let	28	11,8
50 let in več	5	2,1
Skupaj:	237	100,0

Med anketiranci je 149 oseb starih med 30 in 39 let, kar predstavlja največji del anketiranih, 62,9 %. Najmanj, 2,1 %, jih zajema starostno skupino 50 let in več. 23,2 % je bilo starih od 20 do 29 let. Kar polovico manj, 11,8 %, anketirancev je bilo starih 40–49 let.

Preglednica 2: Stopnja izobrazbe anketirancev

Odgovor	Število	Odstotek (v %)
Osnovnošolska izobrazba.	4	1,7
Srednješolska izobrazba.	103	43,5
Višješolska izobrazba.	10	4,2
Visokošolska/univ. izobrazba.	94	39,7
Specialistična/strokovni mag.	18	7,6
Znanstveni mag., doktorat.	8	3,4
Skupaj:	237	100,0

Med anketiranci je bilo najmanj, 1,7 %, oseb z osnovnošolsko izobrazbo. 103 anketirane osebe so zaključile srednješolsko izobrazbo, kar predstavlja 43,5 % deleža. Takoj za srednješolsko izobrazbo je sledila višješolska/univerzitetna izobrazba, ki zajema 39,7-% delež. Nekaj

anketiranih oseb ima znanstveni magisterij ali doktorat, natančneje 8 oz. 3,4 %.

V tretjem vprašanju smo spraševali o znanju tujih jezikov anketirancev in stopnji znanja.

Preglednica 3: Znanje tujega jezika anketiranca in stopnja znanja

Odgovor	Število	Odstotek (v %)
Angleščina aktivno	130	54,9
Angleščina pasivno	114	48,1
Nemščina aktivno	47	19,8
Nemščina pasivno	80	33,8
Hrvaško aktivno	107	45,1
Hrvaško pasivno	79	33,3
Italijanko aktivno	5	2,1
Italijansko pasivno	42	17,7
Drugo	51	21,5

Anketirance smo povprašali o aktivnem/pasivnem znanju tujih jezikov. Največji, 54,9-%, delež anketiranih aktivno govori angleški jezik, sledi mu hrvaški jezik, ki ga aktivno govori 107 anketirancev, kar predstavlja 45,1%. Udeleženci anketnega vprašalnika so imeli možnost tudi napisati druge govoreče jezike, ki jih ni bilo med možnimi odgovori. 8 (3,4 %) anketirancev aktivno govori albansko, 7 (3 %) jih aktivno govori srbsko in špansko. V manjšem obsegu so se pojavljali še švedski jezik in francoščina.

V četrtem vprašanju smo anketirance spraševali, kako pomembno je po njihovem mnenju znanje tujih jezikov.

Preglednica 4: Mnenje o pomenu znanja tujih jezikov

Odgovor	Število	Odstotek (v %)
Zelo nepomembno.	74	31,2
Niti nepomembno niti pomembno.	25	10,5
Pomembno.	33	13,9
Zelo pomembno.	105	44,3
Skupaj:	237	100,0

138 anketirancem je znanje tujih jezikov zelo pomembno ali pomembno, kar znaša 58,1 %. Kar 74 (31,2 %) jih je odgovorilo, da je znanje tujih jezikov zelo nepomembno. 25 (10,5 %) jih je neopredeljenih.

V petem vprašanju nas je zanimalo, kaj menijo anketiranci o pomenu učenja tujih jezikov že v predšolski dobi.

Preglednica 5: Mnenje o pomenu učenja tujega jezika v predšolskem obdobju

Odgovor	Število	Odstotek (v %)
Zelo nepomembno.	53	22,4
Nepomembno.	6	2,5
Niti nepomembno niti pomembno.	17	7,2
Pomembno.	55	23,2
Zelo pomembno.	106	44,7
Skupaj:	237	100,0

Učenje tujih jezikov v predšolskem obdobju je 161 anketirancem zelo pomembno ali pomembno, kar predstavlja 67,9 %, zelo nepomembno ali nepomembno jih je odgovorilo 59 (24,9 %). 17 (7,2 %) anketirancev je pri tem vprašanju neopredeljenih.

V šestem vprašanju nas je zanimalo, ali se tudi otrok anketiranca uči ali se je učil tuj jezik v predšolskem obdobju.

Preglednica 6: Učenje tujega jezika otrok anketirancev v predšolskem obdobju

Odgovor	Število	Odstotek (v %)
Da.	168	70,9
Ne.	69	29,1
Skupaj	237	100,0

Večji odstotek otrok anketirancev se je v predšolskem obdobju učil tujega jezika, in sicer 168 (70,9%) otrok. 69 (29,1%) otrok se v predšolskem obdobju ni učilo tujega jezika.

V sedmem vprašanju nas je zanimala starost, pri kateri se je otrok začel učiti tuj jezik.

Preglednica 7: Starost otrok ob začetku učenja tujega jezika

Odgovor	Število	Odstotek (v %)
1	10	6
2	12	7,1
3	29	17,3
4	24	14,3
5	79	47
6	12	7,1
7	2	1,2
Skupaj:	168	100

Največ otrok se je začelo učiti tujega jezika pri petih letih, 79 (47 %), pri starosti 3 do 4 leta se jih je tujega jezika učilo 53, kar predstavlja 31,6 %. Nekaj anketirancev je svoje otroke s tujim jezikom seznanilo v prvem ali drugem letu starosti 22 (13,1 %).

Z osmim vprašanjem smo spraševali, kje se je otrok anketirancev učil tuji jezik.

Preglednica 8: Mesto učenja tujega jezika v predšolskem obdobju

Odgovori	Število	Odstotki (v %)
V vrtcu.	125	74,4
V šoli za tuje jezike.	23	13,7
Drugo.	20	11,9
Skupaj:	168	100

Večina otrok 125 (74,4 %) se je tujega jezika uči že v vrtcu. 23 (13,7 %) otrok je obiskovalo šolo za tuje jezike. Ostali otroci, ki v vrtcu ali šoli učenja jezika niso obiskovali, so se tujega jezika učili doma ali preko interneta.

V devetem vprašanju smo iskali odgovor na vprašanje o načinih učenja tujega jezika otroka anketirancev v predšolskem obdobju.

Preglednica 9: Če da: Način učenja tujega jezika v predšolskem obdobju

Odgovori	Števila	Odstotki (v %)
Učenje tujega jezika prek igre.	128	31,8
Učenje tujega jezika prek pripovedovanja zgodb – pravljичne urice.	54	13,4
Učenje tujega jezika s pomočjo filmov na inaktivnih zaslonih.	47	11,7
Učenje tujega jezika prek gibalnih dejavnosti.	32	7,9
Učenje tujega jezika s petjem pesmi.	95	23,6
Učenje tujega jezika z uporabo slikovnih kartic.	47	11,7

Otroci, ki so se v predšolskem obdobju učili tujega jezika, so se tega v največji meri učili preko igre, 128 (31,8 %), in s petjem pesmi, 95 (23,6 %). 13,4 % otrok se tujega jezika uči preko pripovedovanja zgodb v pravljичnih uricah. Najmanj se jih tujega jezika uči preko gibalnih dejavnosti.

Z desetim vprašanjem smo spraševali, pri katerih učnih dejavnostih je otrok usvojil največ tujih besed.

Preglednica 10: Učne dejavnosti, s katerimi je otrok usvojil največ tujih besed

Odgovori	Števila	Odstotki (v %)
Učenje tujega jezika prek igre.	97	58
Učenje tujega jezika prek pripovedovanja zgodb – pravljичne urice.	8	5
Učenje tujega jezika s pomočjo filmov na interaktivnih zaslonih.	6	4
Učenje tujega jezika prek gibalnih dejavnosti.	9	5
Učenje tujega jezika s petjem pesmi.	48	29
Učenje tujega jezika z uporabo slikovnih kartic.	0	0
Drugo.	0	0
Skupaj	168	100

58 odstotkov vprašanih meni, da otrok največ tujih besed usvoji preko igre in s petjem pesmi,

tako misli 29 odstotkov. Nekaj anketiranih (5 %) je odgovorilo, da je otrok največ besed odnesel s pomočjo filmov na interaktivnih zaslonih in preko gibalnih dejavnosti.

V enajstem vprašanju nas je zanimalo, ali se/se je otrok anketirancev uči/l tuj jezik v prvi triadi osnovne šole (1. do 3. razred).

Preglednica 11: Učenje tujega jezika v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju osnovne šole (1–3 razred)

Odgovori	Števila	Odstotek (v %)
Da.	161	68
Ne.	76	32
Skupaj:	237	100

Z da je odgovorilo 161 (68 %) anketirancev. Še vedno pa je veliko število tistih otrok, ki se v prvi triadi osnovne šole ne učijo tujega jezika. Kar 76 (32 %) otrok vprašanih se v prvi triadi osnovne šole ni učilo tujega jezika.

V dvanajstem vprašanju smo spraševali, kje se je otrok v prvi triadi OŠ učil ali se uči tuj jezik.

Preglednica 12: Mesto učenja tujega jezika v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju osnovne šole (1–3 razred)

Odgovori	Števila	Odstotki (v %)
V šoli kot neobvezen izbirni predmet.	143	89
V šoli za tuje jezike (popoldne).	17	11
Drugo.	1	1
Skupaj	161	100

Večina anketiranih odgovarja, da se otrok tujega jezika uči/se je učil v šoli kot neobvezni izbirni predmet (89 %). Nekaj otrok obiskuje šolo za tuje jezike popoldne (11 %). Možnost so imeli odgovoriti tudi drugo, kjer je en anketirani odgovoril, da se je otrok učil tujega jezika doma.

V trinajstem vprašanju smo navedli nekaj trditev in prosili anketirance, da zapišejo, kako se z njimi strinjajo ali ne strinjajo.

Preglednica 13: Mnenje o trditvah s področja poučevanja tujih jezikov v zgodnjem otroštvu

Odgovori	Sploh				Popolnom a se strinjam
	se ne strinjam	Se ne strinjam	Niti niti	Strinjam se	
Zgodnje učenje tujega jezika spodbuja otrokov pozitivni odnos do tujih jezikov.	4	6	5	41	181
Zgodnje učenje tujega jezika pripomore k boljšemu spoznavanju kulturne in jezikoslovne različnosti.	2	6	14	43	172
Otrok naj z učenjem tujih jezikov začne že v vrtcu.	15	2	22	66	132
Otrok naj že v prvem razredu osnovne šole kot izbirni predmet izbere tuji jezik.	5	8	10	48	166
Učitelj angleščine/nemščine v vzgojno-izobraževalnem obdobju osnovne šole mora imeti znanja s področja poučevanja v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju osnovne šole in s področja poučevanja angleščine/nemščine.	2	8	4	63	160
Učenje tujih jezikov naj bi bilo čim bližje naravnemu pridobivanju prvega (materinega) jezika.	3	24	27	55	128
Neustrezen pristop pri zgodnjem učenju tujega jezika slabo vpliva na otrokovo kasnejše učenje jezika.	62	5	27	57	86
Znanje tujega jezika pozitivno deluje na razvoj prvega (materinega) jezika.	14	32	60	53	78
Vsebine, ki jih otroci obravnavajo, ter izbrane učne metode in pristopi morajo biti pogojeni s starostjo otrok in njihovo kratkotrajno pozornostjo.	2	3	24	57	151
Izbrani pristopi učenja naj vključujejo različne učne oblike (npr. individualno delo, delo v paru in delo v večjih oz. manjših skupinah).	2	7	24	83	121
Pridobivanje tujega jezika naj poteka ob igralnih ter gibalnih dejavnostih.	2	3	13	61	158
Pouk tujega jezika naj bo organiziran konkretno, v situacijskih priložnostih in pogostem izmenjavanju različnih krajših aktivnosti.	2	4	24	61	144

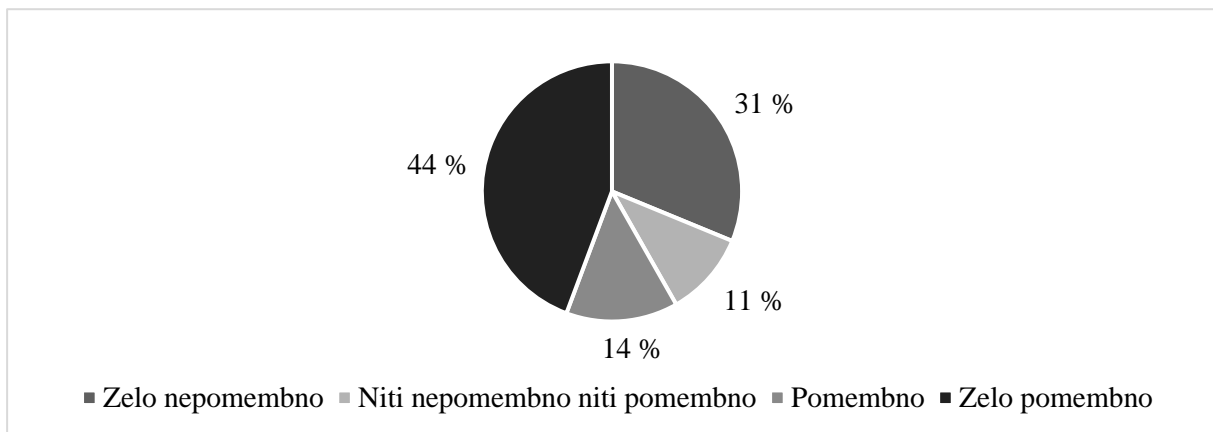
Slika 1: Stopnja strinjanja s trditvami s področja učenja tujih jezikov v zgodnjem otroštvu

Splošno mnenje staršev je, da se kar 83-odstotno strinjajo oz. popolnoma strinjajo, da je učenje tujega jezika v zgodnjih letih pomembno. Z začetkom učenja tujih jezikov v zgodnjih letih otrok razvija pozitiven odnos do tujih jezikov ter pripomore k boljšemu spoznavanju kulture in jezikovnih različnosti. Večina se strinja, da bi moral otrok tuj jezik spoznati dovolj zgodaj: v vrtcu ali pa prvem razredu osnovne šole. Prav tako menijo, da mora učitelj imeti znanja tako iz učenega tujega jezika kot s področja učenja prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja osnovne šole, saj mora pri tako majhnem otroku učenje tujega jezika potekati ob igralnih in gibalnih dejavnostih, ki vključujejo individualno delo ter delo v skupinah. Pri odgovoru, da znanje tujega

jezika pozitivno deluje na razvoj prvega (materne) jezika, so mnenja različna. Kot je razvidno iz tabele in grafa, je večina anketiranih neopredeljenih ali pa se s tem ne strinjajo/sploh ne strinjajo. Prav tako je presenetljiv rezultat, kjer anketirani v veliki meri menijo, da nepravilen pristop pri učenju tujega jezika v zgodnjih letih ne vpliva na kasnejše učenje jezika.

3.5 Preverjanje hipotez

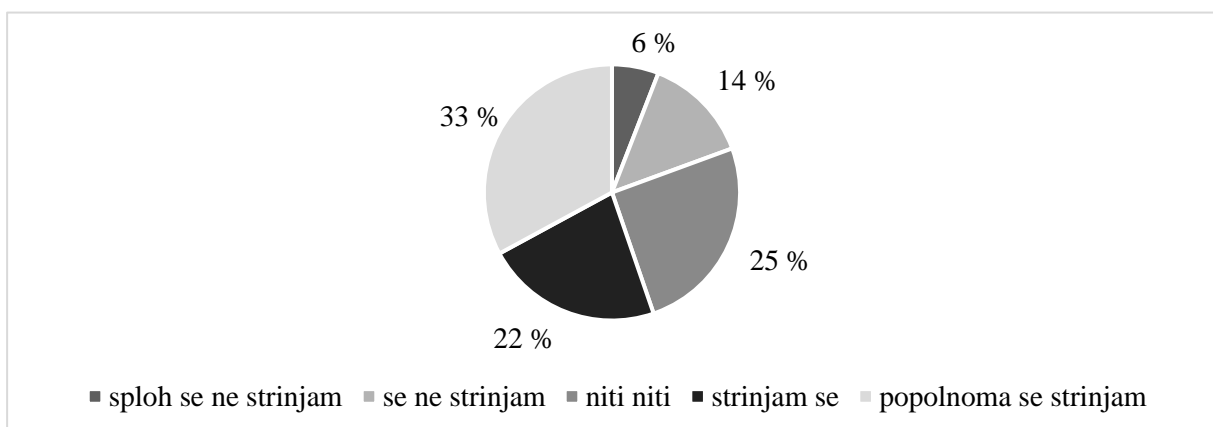
H1: Predvidevamo, da več kot 55 % anketiranih misli, da je učenje tujih jezikov pomembno ali zelo pomembno.

Slika 2: Pomembnost znanja tujih jezikov

Prvo hipotezo lahko potrdimo, saj je iz grafa razvidno, da se 58 % anketiranih strinja, da je učenje tujega jezika pomembno ali zelo pomembno.

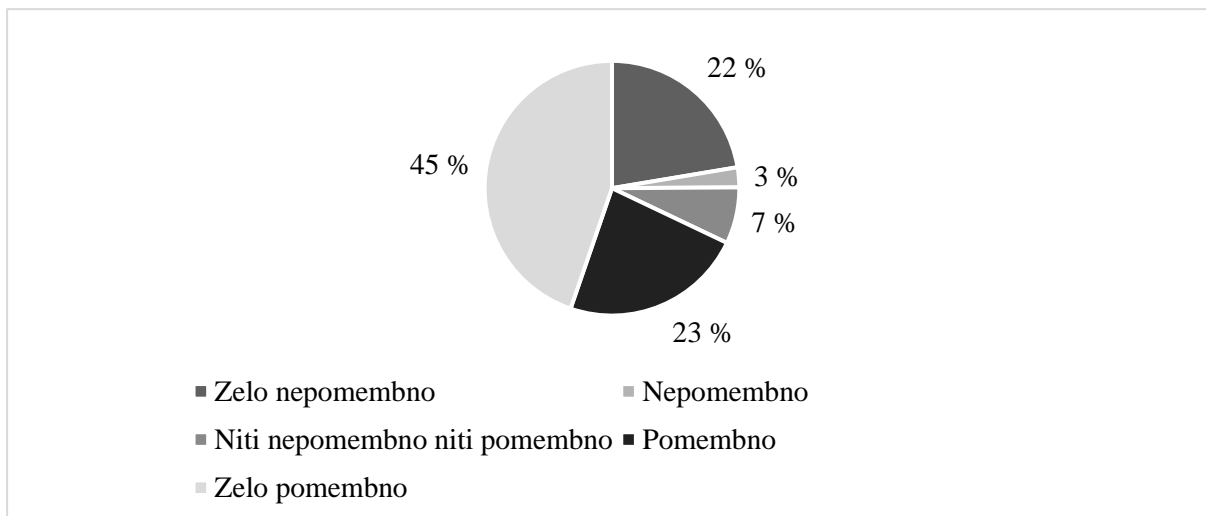
H2: Predvidevamo, da več kot 50 % anketiranih meni, da učenje tujega jezika pozitivno vpliva na razvoj prvega (materne) jezika.

Slika 3: Znanje tujega jezika pozitivno deluje na razvoj prvega (materne) jezika

Drugo hipotezo lahko potrdimo, saj se 55 % anketiranih strinja ali pa popolnoma strinja, da učenje tujega jezika pozitivno vpliva na materni jezik.

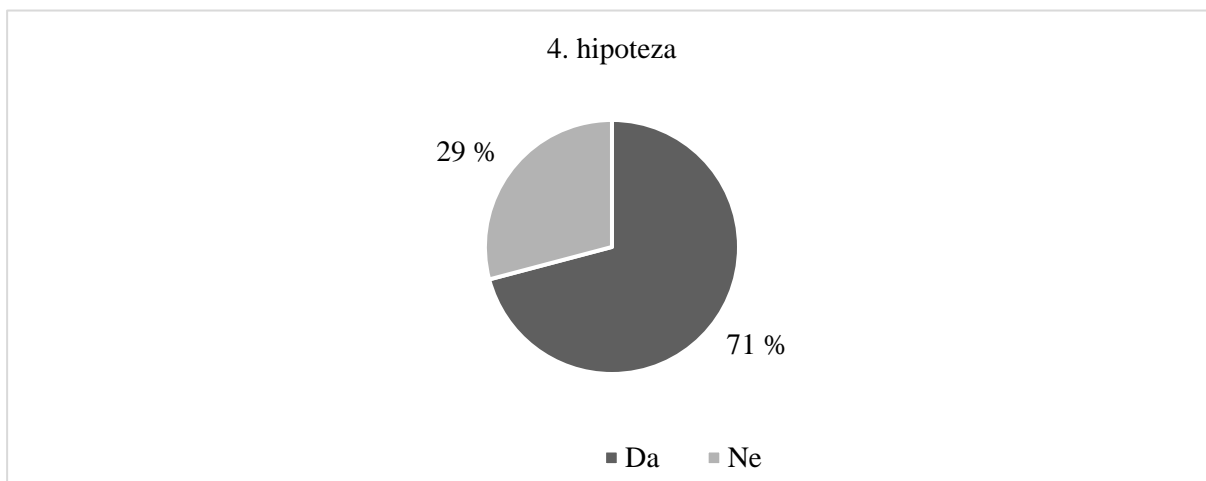
H3: Predvidevamo, da več kot 50 % anketiranih meni, da bi otrok moral z učenjem tujih jezikov začeti že v predšolskem obdobju.

Slika 4: Pomembnost učenja tujih jezikov v predšolskem obdobju

Tretjo hipotezo lahko potrdimo, saj se 68 % staršev zdi učenje tujih jezikov v predšolskem obdobju pomembno ali zelo pomembno. 7 % jih je neopredeljenih.

H4: Predvidevamo, da več kot 90 % anektiranih v prvem razredu osnovne šole kot izbirni predmet izbere tuj jezik.

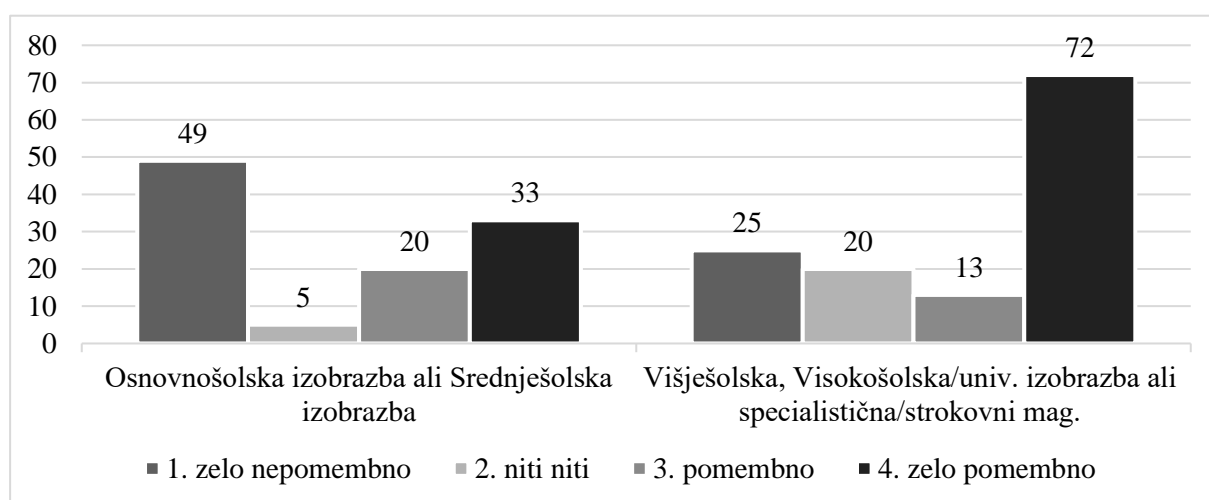
Slika 5: Učenje tujega jezika v prvi triadi osnovne šole

Četrte hipoteze ne moremo potrditi, saj je le 71 % anketiranih odgovorilo, da v prvem razredu osnovne šole kot izbirni predmet izbere tuje jezik.

H5: Predvidevamo, da anketiranci z višješolsko/univerzitetno izobrazbo ali specialističnim/strokovnim magisterijem menijo, da je znanje tujih jezikov zelo pomembno, kot anketirani z osnovnošolsko ali srednješolsko izobrazbo.

Preglednica 14: Povezava med izobrazbo anketirancev in pomembnostjo učenja tujih jezikov

Odgovori	Osnovnošolska izobrazba ali srednješolska izobrazba		Višješolska, visokošolska/univ. izobrazba ali specialistična/strokovni mag.	
		Odstotek (v %)		Odstotek (v %)
1. Zelo nepomembno	49	46	25	19
2. Niti niti	5	5	20	15
3. Pomembno	20	19	13	10
4. Zelo pomembno	33	30	72	56
Skupaj	107	100	130	100

Slika 6: Povezava med izobrazbo in pomembnostjo učenja tujih jezikov

Hipotezo pet lahko potrdimo, saj je iz grafa lepo razvidno, da 56 % anketiranih z višjo izobrazbo meni, da je učenje tujih jezikov zelo pomembno, pri anketiranih z osnovnošolsko ali srednješolsko izobrazbo je odstotek dosti nižji, 30 %. Večja razlika se kaže pri mnenjih, da je učenje tujega jezika zelo nepomembno, saj je število pri nižji izobrazbi zelo visoko. Kar 46 % anketiranih z nižjo izobrazbo meni, da je učenje tujega jezika zelo nepomembno.

4 SKLEP

V zaključni nalogi smo predstavili pomembne vidike učenja tujega jezika. Jezik je v Evropi pomemben člen, saj jo sestavljajo različno govoreče države in je vsak jezik posebej pomemben. Evropska unija se zavzema in daje pomen učenju tujih jezikov že od zgodnjega otroštva, saj bomo le z zgodnjim učenjem tujega jezika lahko dosegli cilj, ki si ga je zadala, da bi vsak posameznik poleg maternega govoril še 2 tuja jezika. Evropo smo opisali kot veliko družino, ki jo predstavljajo različni narodi z različno kulturo. Poznavanje jezika in kulture države, v kateri smo, nam prinaša velike prednosti tako v poslovnem svetu kot tudi v zasebnem življenju. Evropska unija svojim članicam pomaga pri spodbujanju učenja tujih jezikov s tem, da jim daje smernice, kdaj in kako začeti učenje tujega jezika. Večina držav članic v svojem šolskem sistemu že uresničuje predloge, ki jih Evropska unija ponuja, vendar je še vedno nekaj držav članic, ki se jim enotnost predlogov ne zdi pomembna. Da bi Evropa dosegla svoj cilj, je pomembno, da se šolski sistem v vseh državah članicah poenoti vsaj pri učenju tujih jezikov. Še vedno se pojavlja problem, da imajo učenci iste starosti različne ravni znanja tujega jezika.

V raziskovalnem delu zaključne naloge smo analizirali mnenja staršev o učenju tujih jezikov v zgodnjih letih. Anketirali smo 239 oseb, med katerimi je bilo največ starih od 30 do 39 let. Večini vprašanih je učenje tujega jezika pomembno oziroma zelo pomembno, vendar se še vedno pojavlja prevelik odstotek tistih, ki jim znanje tujega jezika ni pomembno. Večini vprašanih je pomembno, da se otroci začnejo učiti tujega jezika že v predšolskem obdobju, kjer se otroci učijo tujega jezika skozi igro, s petjem pesmi, preko pravljicnih uric. Otroci se v večini primerov učijo tujega jezika že v prvem razredu osnovne šole. 32 odstotkov otrok vprašanih se v prvem razredu ni učilo tujega jezika, vendar so takšne odgovore podajali starejši anketirani, ki jim takratni šolski program ni nudil možnosti učenja tujega jezika že v prvem razredu osnovne šole. Največ otrok vprašanih se tujega jezika začne učiti v prvem razredu osnovne šole, le nekaj je otrok, ki se tujega jezika učijo že v predšolskem obdobju. Predvidevamo, da če bi bilo možno otroka učiti v predšolskem obdobju tuj jezik brezplačno, bi ta odstotek drastično poskočil. Vprašani se še vedno ne zavedajo dovolj, kako pomemben je pravilen pristop k učenju tujega jezika v tako mladih letih in menijo, da neustrezen pristop k učenju tujega jezika v zgodnjih letih ne vpliva na kasnejše učenje tujega jezika, kar je lahko zmotno.

Z anketo smo spoznali, da se Slovenci zavedamo pomembnosti znanja tujega jezika in svoje otroke usmerjamo v to, da so jeziki pomembni. Četudi je nekaj odgovorov presenetljivih, so po večini pričakovani in lahko trdimo, da v Sloveniji dobro sledimo smernicam Evropske unije. Slovenski šolski sistem otrokom že v osnovni šoli omogoča učenje treh tujih jezikov, kar je dober temelj k doseganju evropskega cilja »dva tuja + materni jezik«.

LITERATURA

- Baker, Colin. 2011. *Foundations of bilingual education and bilingualism*. Bristol: Multilingual matters.
- Commission of the European Communities. 2003. *Promoting Language Learning and Linguistic Diversity: An Action Plan 2004–2006*. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/docs_autres_institutions/commission_europeenne/com/2003/0449/COM_COM\(2003\)0449_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/docs_autres_institutions/commission_europeenne/com/2003/0449/COM_COM(2003)0449_EN.pdf) (9. 6. 2020).
- Council of Europe. 2019. *Podatki o jezikih*. <https://edl.ecml.at/Facts/LanguageFacts/tabid/1859/language/sl-SI/Default.aspx> (1. 6. 2020)
- Cummins, Jim. 2001. Bilingual children's mother tongue: Why is it important for education. *Sprogforum* 7 (19): 15–20.
- De Valoes, Leonardo. 2014. Importance of Language – Why Learning a Second Language is Important. <https://discover.trinitydc.edu/continuing-education/2014/02/26/importance-of-language-why-learning-a-second-language-is-important/> (1.6.2020)
- Diebold, Richard A. (1961). Incipient bilingualism. *Language* 37 (1): 111.
- European Commission. 2011. *Language Learning at pre-primary school level: Making it Efficient and Sustainable a policy handbook*. https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/document-library-docs/early-language-learning-handbook_en.pdf (4. 6. 2020).
- European Commission. 2017. *About multilingualism policy*. https://ec.europa.eu/education/policies/multilingualism/about-multilingualism-policy_en (1. 6. 2020).
- European Commission. 2018. *Council recommendation on a comprehensive approach to the teaching and learning of languages*. <https://eurlex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52018DC0272&from=SL> (1. 6. 2020).
- European Council. 2017. *European Council meeting*. <https://www.consilium.europa.eu/media/32204/14-final-conclusions-rev1-en.pdf> (3. 6. 2020).
- European Union. 2020. *EU languages*. https://europa.eu/european-union/about-eu/eu-languages_en (3. 6. 2020).
- Evropska komisija. 2013. *Pogosta vprašanja o jezikih*. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sl/MEMO_13_825 (1. 6. 2020).
- Evropska komisija. 2017. *Poudarki iz poročila Eurydice: pomembni podatki o poučevanju jezikov v šoli v Evropi – 2017*. <http://www.eurydice.si/publikacije/Pomembni-podatki-o-pou%C4%8Devanju-jezikov-v-%C5%A1oli-v-Evropi-2017-SL-HI.pdf?t=1554833902> (1. 6. 2020).
- Evropska komisija. 2018. *Priporočilo sveta o celostnem pristopu k poučevanju in učenju jezikov*. <https://eurlex.europa.eu/legalcontent/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52018DC0272&from=EN> (9. 6. 2020).
- Evropska svobodna zveza. 2014. *Vodnik po finančnih sredstvih Evropske unije*. https://www.greensefa.eu/legacy/fileadmin/dam/Documents/Publications/Cohesion_poli

- cy/2014_2020_SLO_Digital_Version_Vodnik_po_financnih_sredstvih_Evropske_uni____.pdf (1. 6. 2020).
- Franke, Michaela. 2017. *Jezikovna politika*. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/fiches_techniques/2013/051306/04A_FT\(2013\)051306_SL.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/fiches_techniques/2013/051306/04A_FT(2013)051306_SL.pdf) (9. 6. 2020).
- Goethe institut. 2020. *10 razlogov za nemščino*. https://www.goethe.de/ins/si/sl/spr/wdl/warum_deutsch.html (9. 6. 2020).
- Haugen, Einar I. 1956. *Bilingualism in the Americas: A bibliography and research guide*. Tuscaloosa: University of Alabama Press.
- Jezikovna Slovenija. B. 1. *Večjezičnost*. <http://www.jezikovna-politika.si/opremljenost/vecjezicnost/> (1. 6. 2020)
- Kemp, Charlotte. 2009. *Defining multilingualism. The Exploration of Multilingualism: Development of research on L3, multilingualism and multiple language acquisition*. Philadelphia: John Benjamins.
- Knaflič, Livija. 2016. Učitelj ter dvo-in večjezičnost učencev. *Sodobna Pedagogika* 67 (2): 106–107.
- Lead with Languages. 2020. *Why learn Languages: Top Ten Reasons to Learn Languages*. <https://www.leadwithlanguages.org/why-learn-languages/top-ten-reasons-to-learn-languages/> (9. 6. 2020).
- Lepišnik Vodopivec, Jurka in Maja Hmelak. 2015. *Obzorja učenja: vzgojno-izobraževalne perspektive*. Koper: Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče, Univerzitetna založba Annales.
- Mezgec, Maja. 2016. Življenje z več jeziki: razvoj večjezičnih govorcev s perspektive vseživljenjskega učenja. *Andragoška spoznanja*, 22 (3): 77–89.
- Ministrstvo za šolstvo in šport. 2009. *Dodatni tuji jeziki v otroštvu*. [https://www.zrss.si/projektiess/skladisce/sporazumevanje_v_tujih_jezikih/tuj-jezik-v-prvem-triletju/Strokovni%20C4%8Dlanki%20in%20prevodi/dodatni%20tuj%20jeziki%20v%20otro%20C5%A1tvu%20\(eval.studija\)%20pizorn.pdf](https://www.zrss.si/projektiess/skladisce/sporazumevanje_v_tujih_jezikih/tuj-jezik-v-prvem-triletju/Strokovni%20C4%8Dlanki%20in%20prevodi/dodatni%20tuj%20jeziki%20v%20otro%20C5%A1tvu%20(eval.studija)%20pizorn.pdf) (1. 6. 2020).
- Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o izobrazbi učiteljev in drugih strokovnih delavcev v izobraževalnem programu osnovne šole. *Uradni list RS*, št. 75/15.
- Straus, Bronka. 2018. Poučevanje tujih jezikov v slovenskem šolskem sistemu: prostor tudi za japonsščino? *Acta Linguistica Asiatica* 8 (1): 9.

PRILOGA

Priloga 1 Anketni vprašalnik

ANKETNI VPRAŠALNIK

Pozdravljeni.

Sem Klavdija Anušić, absolventka na Fakulteti za management, in pišem zaključno nalogo z naslovom **Stališča staršev do poučevanja tujih jezikov v zgodnjih letih**. Prosim Vas, da mi namenite nekaj minut in izpolnite anonimno anketo, ki je namenjena izključno za izdelavo zaključne naloge.

Hvala za sodelovanje.

1. Koliko ste stari? (ustrezno obkrožite)

- a) 20–29 let.
- b) 30–39 let.
- c) 40–49 let.
- d) 50 let in več.

2. Vaša stopnja pridobljene izobrazbe (ustrezno obkrožite)

- a) Osnovnošolska izobrazba.
- b) Srednješolska izobrazba.
- c) Višješolska izobrazba.
- d) Visokošolska/univ. izobrazba.
- e) Specialistična/strokovni mag.
- f) Znanstveni mag., doktorat.

3. Obkrožite jezike, ki jih govorite, in označite, kakšno je vaše znanje pri teh jezikih.

(Možnih je več odgovorov.)

- a) Angleščina: aktivno/pasivno.
- b) Nemščina: aktivno/pasivno.
- c) Hrvaški jezik: aktivno/pasivno.
- d) Italijanski jezik: aktivno/pasivno.
- e) Drugo: _____ aktivno/pasivno.

4. Kako pomembno je po vašem mnenju znanje tujih jezikov? (Ustrezno obkrožite.)

- a) Zelo nepomembno.
- b) Nepomembno.
- c) Niti nepomembno niti pomembno.
- d) Pomembno.
- e) Zelo pomembno.

5. Kako pomembno je po vašem mnenju učenje tujih jezikov že v predšolskem obdobju?

- a) Zelo nepomembno.
- b) Nepomembno.

Priloga 1

- c) Niti nepomembno niti pomembno.
- d) Pomembno.
- e) Zelo pomembno.

6. Ali se Vaš otrok uči/se je učil tujega jezika v predšolskem obdobju? (Ustrezno obkrožite.)

- a) Da.
 - b) Ne.
 - c) Če je vaš odgovor NE, zapišite, zakaj NE, in nadaljujte z 11. vprašanjem
-

7. Če da: Koliko je bi Vaš otrok star, ko se je začel učiti tuji jezik v predšolskem obdobju?

8. Če da: Kje se Vaš otrok uči/se je učil tujega jezika v predšolskem obdobju? (Možnih je več odgovorov.)

- a) V vrtcu.
- b) V šoli za tuje jezike (popoldne).
- c) Drugo: _____

9. Če da: Na kakšen način se Vaš otrok uči/se je učil tujega jezika v predšolskem obdobju? (Možnih je več odgovorov.)

- a) Učenje tujega jezika prek igre.
- b) Učenje tujega jezika prek pripovedovanja zgodb – pravljичne urice.
- c) Učenje tujega jezika s pomočjo filmov in zgodbic na interaktivnih zaslonih.
- d) Učenje tujega jezika prek gibalnih dejavnosti.
- e) Učenje tujega jezika s petjem pesmi.
- f) Učenje tujega jezika z uporabo slikovnih kartic.
- g) Drugo: _____

10. Če da: Preko katerih učnih dejavnosti je po vašem mnenju otrok osvojil največ tujih besed? (Obkrožite en odgovor.)

- a) Učenje tujega jezika prek igre.
- b) Učenje tujega jezika prek pripovedovanja zgodb – pravljичne urice.
- c) Učenje tujega jezika s pomočjo filmov in zgodbic na interaktivnih zaslonih.
- d) Učenje tujega jezika prek gibalnih dejavnosti.
- e) Učenje tujega jezika s petjem pesmi.
- f) Učenje tujega jezika z uporabo slikovnih kartic.
- g) Drugo: _____

11. Ali se Vaš otrok uči/se je učil tujega jezika v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju osnovne šole (1–3 razred)? (Ustrezno obkrožite.)

- a) Da.
 b) Ne.
 c) Če je vaš odgovor NE, zapišite, zakaj NE, in nadaljujte s 13. vprašanjem.

12. Če da: Kje se Vaš otrok uči/se je učil tujega jezika v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju osnovne šole (1–3 razred)? (Možnih je več odgovorov.)

- a) V osnovni šoli kot neobvezni izbirni predmet.
 b) V šoli za tuje jezike (popoldne).
 c) Drugo: _____

13. Prosim, podajte svoje mnenje do spodaj zapisanih trditev s področja poučevanja tujih jezikov v zgodnjem otroštvu. Stopnjo strinjanja podajte na lestvici od 1 (sploh se ne strinjam) do 5 (popolnoma se strinjam).

	1 (sploh se ne strinjam)	2 (se ne strinjam)	3 (niti niti)	4 (strinjam se)	5 (popolno ma se strinjam)
Zgodnje učenje tujega jezika spodbuja otrokov pozitivni odnos do tujih jezikov.	1	2	3	4	5
Zgodnje učenje tujega jezika pripomore k boljšemu spoznavanju kulturne in jezikoslovne različnosti.	1	2	3	4	5
Otrok naj z učenjem tujih jezikov začne že v vrtcu.	1	2	3	4	5
Otrok naj že v prvem razredu osnovne šole kot izbirni predmet izbere tuji jezik.	1	2	3	4	5
Učitelj angleščine/nemščine v vzgojno-izobraževalnem obdobju osnovne šole mora imeti znanja s področja poučevanja v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju osnovne šole in s področja poučevanja angleščine/nemščine.	1	2	3	4	5
Učenje tujih jezikov naj bi bilo čim bližje naravnemu pridobivanju prvega (materinega) jezika.	1	2	3	4	5
Neustrezen pristop pri zgodnjem učenju tujega jezika slabo vpliva na otrokovo kasnejše učenje jezika.	1	2	3	4	5
Znanje tujega jezika pozitivno deluje na razvoj prvega (materinega) jezika.	1	2	3	4	5
Vsebine, ki jih otroci obravnavajo, ter	1	2	3	4	5

Priloga 1

	1 (sploh se ne strinjam)	2 (se ne strinjam)	3 (niti niti)	4 (strinjam se)	5 (popolno ma se strinjam)
izbrane učne metode in pristopi morajo biti pogojeni s starostjo otrok in njihovo kratkotrajno pozornostjo.					
Izbrani pristopi učenja naj vključujejo različne učne oblike (npr. individualno delo, delo v paru in delo v večjih oz. manjših skupinah).	1	2	3	4	5
Pridobivanje tujega jezika naj poteka ob igralnih ter gibalnih dejavnostih.	1	2	3	4	5
Pouk tujega jezika naj bo organiziran konkretno, v situacijskih priložnostih in pogostem izmenjavanju različnih krajših aktivnosti.	1	2	3	4	5

Hvala za sodelovanje.